

Verksamhetsberättelse för Naturskyddsföreningen i Falun 2014

Medlemmar

Medlemsantalet i kretsen har ökat stort, det totala antalet medlemmar ökade med 39 procent under året. Följande antal personer har varit medlemmar under 2014 (jämförelse med 2013 inom parentes):

Totalt antal medlemmar 2344 (1683)
Fullbetalande medlemmar 1359 (1006)
Familjemedlemmar 982 (675)
Ständiga/hedersmedlemmar 2 (2)

Denna imponerande utveckling beror till stor del på att Naturskyddsföreningen haft ett värvarsteam stationerat i Falun. Teamet har arbetat med så kallad door-to-door värvning, vilket innebär att man gått runt och knackat dörr kvällstid. Kretsstyrelsen har träffat teamet vid ett antal tillfällen och berättat om det lokala arbetet som pågår i kretsen.

Styrelsen

Efter årsmötet i mars 2014 har styrelsen bestått av följande medlemmar:.

Eva Allhed – ledamot
Eva Bååth-Holmqvist – ledamot
Patric Engfeldt – ledamot
Emma Ericson - ledamot
Anton Grenholm – ordförande
Birgitta Johansson - kassör
Siw Johansson – suppleant
Christine Riedwyl – ledamot

Styrelsen har haft nio möten under året. Man har turats om i rollen som mötesordförande och mötessekreterare, och man har efter förra kretsstämman förbättrat rutinerna kring protokollskrivande så att dessa alltid justeras efteråt av två deltagare.

Aktiviteter

Kretsen har ordnat en mängd arrangemang, med en bredd som väl täcker de tre arbetssätt som Naturskyddsföreningen på riksplanet enats om:

Naturkänsla – kretsen har ordnat naturguidningar och utflykter, och inte minst glädjande är att Natursnokarnas verksamhet hittat en bra utformning och lockat många barnfamiljer.

Konsumentmakt – klädbytdagen i april och miljövänliga veckan i oktober har engagerat ett flertal kretsaktiva, och involverat långt många fler besökare, butikskunder m fl.

Politisk påverkan – politikerdebatten på Holmtorget strax innan valet blev ett lyckat arrangemang som bidrog till att sätta de lokala miljöfrågorna i fokus.

Nedan följer en kort redovisning från alla arrangemang under året.

Upptakt skogsgruppen, 29 januari

Vi var några stycken som samlades för att prata skog. Mattias Ahlstedt hade med sig en karta över kommunen där naturskyddade områden var utmarkerade. Med kartan kom vi på flera ställen där vi visste om olika naturvärden. Vi beslöt att träffas flera gånger under året.

Natursnokarna, 9 februari

Årets första naturutflykt för barn och föräldrar genomfördes till tema ”spår”. Ansvarig var Eva Bååth-Holmqvist.

Internationella kvinnogruppen, 22 februari

Naturskyddsföreningen i Falun fick en inbjudan om att komma och informera om sin verksamhet. Detta gjorde Eva Allhed och Christine Riedvyl. De lämnade även broschyrer och hade ett litet bokbord. Ett 20-tal kvinnor lyssnade och ställde frågor.

Skidtur och utterspårning längs Lungsjöån, 8 mars

Tillsammans med Rolf Lundqvist och Mattias Ahlstedt var det 14 personer som hade en fin dag runt Lungsjöån. Tyvärr inte mycket spår av utter, men mycket snack om skog, kulturlämningar och Lungsjöån.

Natursnokarna, 9 mars (se sammanfattning nedan)

Giftfri förskola, 10 mars

Det nystartade kemikalienätverket ordnade en temakväll - Giftfri förskola – i Maserskolans aula i Borlänge. Kvällen innehöll samtal med representanter för Naturskyddsföreningen och Borlänge och Falu kommuner. Det blev stor uppslutning, ca 80 personer, varav 6 nya medlemmar till Kemikalienätverket och 11 nya föreningsmedlemmar (7 i Borlänge och 4 i Falun).

Årsmöte, 15 mars

Årsmötet ordnades i Studieförbundets lokal. Ungefär 15 personer deltog. Årsmötet valde två nya ledamöter till styrelsen, Emma Ericson och Birgitta Johansson. Efter mötet serverades soppa.

Valupptakt, 15 mars

Efter årsmötet och soppa informerade Lillian Lundin Stöt från länsförbundet om föreningens arbete med miljömärkning av riksdagskandidater inför valåret 2014. En arbetsgrupp bildades för att jobba med frågan lokalt. 8 personer deltog.

Klädbytdag, 5 april

Med nära 300 besökare upprepades succén från förra årets klädbytdag. Två elever från Musikkonservatoriet sjung och spelade för de som fick köa utanför Rosa kyrkan.. Ett tjugotal funktionärer såg till att hålla ordning på kläderna. På plats fanns även elever från Hagströmska gymnasiet som sydde om kläder. Ett fik anordnades av åk 8 från Montessoriskolan. Ansvarig var Christine Riedvyl.

Natursnokarna, 6 april (se sammanfattning nedan)

Vårfagning och humlespaning, 10 maj

Traditionsenlig vårfagning där man räfsar gammalt hö, röjer buskar och ser över hässjevirket. Humlekännaren Jens Montelius Risberg var med och berättade om humlornas liv. Det var uppskattat! Ca 10 personer var med under dagen. Ansvarig var Mathias Ahlstedt.

Natursnokarna – Grodans år, 18 maj (se sammanfattning nedan)

Gökotta på Kivnäbben, 25 maj

Kl 06.30 var vi ett sällskap på åtta personer som vid lite grått väder promenader ut på Kivnäbben för att fira gökottan. Vi fick inte höra någon gök men väl andra fåglar. Medan vi åt vår frukost underhöll Helge Sontag och Richard Holmqvist med fiolspel. Helge berättade också lite historia om platsen innan vi for tillbaka till stan.

Naturnatten, 5 juni

Inställdes då vädret enligt alla väderprognoser skulle bjuda på regn hela dygnet och risk för åska. Dessutom hade endast en deltagare anmält sitt intresse. Annonseringen på hemsidan och som medlemsutskick.

En blomstervandring, 15 juni

I samarrangemang med Dalarnas Botaniska Sällskap, DABS, vandrade vi under kunnig guidning i Risröds naturreservat, som ligger i Rättviks kommun. Förutom många olika gräs och blommor fick vi vår belöning: den vildväxande guckuskon blommade. Från Faluhållet deltog 8 personer och minst lika många kom från Rättvikstrakten. Kontaktperson från Falun var Eva Allhed.

Slätter på föreningens äng, 2 augusti

På ängens dag ordnades höslätter på Göras Kalles Lind, i Sågsbo utanför Bjursås. Ungefär 15 personer mötte upp och slog ängen. Mattias Ahlstedt hade med sig sin portabla slipsten som trampades för fot. Den var populär att prova.

Naturskyddsföreningens valenkät, 20 augusti

Under våren jobbade en arbetsgrupp med att ta fram en enkät till de politiska partierna inför kommunalvalet. I slutet av augusti samlade vi in och offentliggjorde svaren. Alla partier i fullmäktige utom Folkpartiet, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna deltog.

Lägg din röst för miljön! Valdebatt på Holmtorget i Falun, 29 augusti

Debatt och utfrågning av lokalpolitiker i Falu kommun och presentation av dalarnas miljömärkta riksdagskandidater. Mikael Karlsson, tidigare ordförande i Naturskyddsföreningen var moderator. Utfrågningen började med kommunpolitikerna och fortsatte sedan med några av de miljömärkta riksdagskandidaterna, totalt deltog ett drygt 10-tal politiker. Publiken var fåtalig, ca 20, eftersom regnet stundtals öste ner. Dessutom hade Svenskarnas Partis möte på Stora torget i Falun samma dag, vilket gjorde att både allmänheten och medias uppmärksamhet riktades mot detta.

Skyltbytesvandring i Lugnets Naturreservat, 7 september

Per Gillblom fick vandra själv denna gång, inga andra deltagare.

Natursnokarna, 21 september (se sammanfattning nedan)

Miljövänliga veckan, 29 september -5 oktober

Kretsen informerade om fördelarna med ekologiska produkter på ICA Maxi och på Hemköp City samt bjöd kunderna på ekologiskt kaffe. På ICA Maxi deltog vi tillsammans med Erik Bengtsson från Sundborns lantbruk som sålde sin kravodlade potatis. Vi ordnade även utställningar dels på Stadsbiblioteket samt på Öppna Förskolan. Ansvarig var Birgitta Johansson.

Makt, plast, gift och våra barn, 9 oktober

Kemikalienätverket tillsammans med länsförbundet ordnade en föreläsning med Ethel Forsberg. Ethel har varit generaldirektör för Kemikalieinspektionen i nio år, och var nu aktuell med en bok med titeln Makt, plast, gift och våra barn. Föreläsningen hölls i Lugnetgymnasiets aula i Falun och drog stor en mycket stor publik.

Höstvandring i Ramsellskogen – ett Natura 2000 område, 12 oktober

En grå höstdag med ändock fina höstfärger vandrade 7 deltagare under ledning av två naturguider i denna unika skog med sina ovanliga mossor, lavar och sällsynta fåglar. Vi vet dessutom att utflykten resulterade i att några av deltagarna återvände några veckor senare för att få se mer... Kontaktperson var Eva Allhed.

Natursnokarna, 19 oktober (se sammanfattning nedan)

Föreläsning: Grön ekonomi , 5 november

Anton Grenholm, som varit med och författat rapporten Grön ekonomi som publicerades av Naturskyddsföreningen riks tidigare i år, hade en föreläsning på Stadsbiblioteket. Ungefär 40 deltagare närvarade. Det blev en uppskattad föreläsning och bra diskussioner efteråt.

Skyttbytesvandring i Lugnets Naturreservat, 9 november

Denna gång kom två deltagare, som gick med och bytte skyltar. Dessutom blir det ju samtidigt mycket samtal om miljö, samhälle natur beroende på vilka som deltar. Kontaktperson var Eva Allhed.

Natursnokarna, 23 november (se sammanfattning nedan)

Intressegrupper under året

Natursnokarna

Natursnokarna i Falun nystartade hösten 2013. Under 2014 har vi haft 7 träffar, en i månaden med uppehåll under sommaren och julen. Deltagarantalet har varierat mycket. Från två barn till 21 barn med föräldrar. Det beror mycket på vädret hur många som kommer. Men generellt sätt har antalet deltagare ökat. Vi har haft olika teman varje gång, t ex bär och svamp och djuren på vintern. Ledare har varit Karin Norrlander, Ewa Bååth-Holmqvist och under hösten även Linda Nääs.

Kemikalienätverket i Falun och Borlänge

Ett kemikalienätverk för Dalarna har startats, med Anja Lenner från Borlänge som drivande kraft. Nätverket har haft återkommande möten under året, och ordnat ett par offentliga arrangemang som lockat många besökare (se ovan). Det pågår helt uppenbart ett uppvakande

när det gäller hälso- och miljöskadliga kemikalier, mycket bra därför att det nu finns ett lokal nätverk för den som vill vara med och påverka i rätt riktning.

Handla miljövänligt

Det har bildats tillfälliga arbetsgrupper för att förbereda och genomföra miljövänliga veckan och klädbytdagen. Det har varit enkelt att engagera medlemmar för att göra en konkret insats under en begränsad tid.

Skogsgruppen

Gruppen hade en nystart under vintern. Träffades några gånger men bara ett fåtal deltog. I maj var man till Sanders hemman, eller Sanders gammelskog som det nu heter. Ett fint område nära Tallen som under året blivit nytt kommunalt naturreservat. I juni träffades man och pratade om Lungsjöån, och Bernt Lindberg och Mattias Ahlstedt träffade representanter för Trafik- och fritidsförvaltningen för att prata om skötseln av Lugnetreservatet. Det finns en hel del medlemmar som är intresserade och några arbetar ensamma eller tillsammans med någon/några andra.

Föreningens äng

Ängen utanför Bjursås har som tidigare varit föremål för två arrangemang, fagning i maj och slåtter på Ängens dag den 2 augusti. Mattias Ahlstedt har på egen hand haft hand om arrangemangen.

Samhällsutveckling

Det bildades en grupp i samband med kretsens remissvar för översiktsplanen (ÖP) under 2012-2013. Den gruppen har bjudits in att delta både för att skriva remissvar på den så kallade utställningshandlingen (en slags andra remissrunda för ÖP) och att arrangera valdebatt. Någon grupp som träffas kontinuerligt har inte formerats, men det finns ett rätt stort antal (10-15) medlemmar som återkommande har deltagit i den här typen av direkt politisk påverkan som gällt samhällsutvecklingsfrågor, och de personerna ska vi försöka bygga vidare på.

Remissvar och skrivelser

Föreningen har lämnat in tre remissvar under 2014, här kommer en kort sammanfattning av de synpunkter som framförts:

Översiktsplan för FalunBorlänge, utställningshandling (2014-02-19)

Naturskyddsföreningen riktade i sitt remissvar på samrådshandlingen från februari 2013 mycket kritik mot viktiga delar av förslaget till ny översiktsplan. I det nu omarbetade förslaget har en rad justeringar till det bättre gjorts, vilket vi uppskattar. I stora drag kvarstår dock föreningens övergripande kritik; de åtgärder som beskrivs svarar inte alls upp mot de stora utmaningar som väntar i framtiden, med en pågående global klimatkris, ekosystemkris och förväntad knapphet av viktiga resurser som olja och fosfor.

Miljöprogrammet 2020, Falu kommun (2014-03-17)

Naturskyddsföreningen i Falun anser att miljöprogrammet är välgjort och samtycker till mycket som framhålls i det. Samtidigt tror vi att om "Falun ska vara en av Sveriges ledande kommuner för ett hållbart samhälle" måste kommunens mål och visioner i betydligt större utsträckning än hittills omsättas i praktisk politik.

Skötselplan för naturreservat Sanders gammelskog (2014-09-20)

Naturskyddsföreningen i Falun är mycket glada över att Falun har fått ännu ett stadsnära, mycket vackert naturreservat. Föreningen samtycker i huvudsak till framlagd skötselplanen och reservatsföreskrifter och har endast ett par ändringsförslag.

Alla remissvaren finns att läsa på kretsens hemsida.

Möten med kommunledningen

Varje halvår under förra mandatperioden träffades företrädare för kretsstyrelsen och kommunledningen (gruppledarna för s, mp, och första året även v) för samtal om aktuella miljöfrågor. Dessvärre bjöd styrelsen inte in till någon dialog under 2014. Under både vår och höst satsades rätt mycket tid och engagemang på valenkät och valdebatt, av denna och andra anledningar prioriterades de här politikerträffarna bort. Nytt möte är inbokad i början av 2015.

Kretsens kontakt med allmänheten

Hemsidan

Patric Engfeldt och Anton Grenholm, har hållit hemsidan uppdaterad och informativ för att nå medlemmar och allmänheten med information om våra aktiviteter.

Facebook

Maja Myrén har löpande lagt ut kretsens nyheter på Facebook.

<https://www.facebook.com/pages/Naturskyddsfo%CC%80reningen-i-Falun/444928842275201?fref=ts>

Medial uppmärksamhet och debattartiklar

Klädbytdagen fick bra gratis reklam genom en halvsidas artikel i båda Mitt Dalarna och Annonsbladet.

Debatt om översiktsplanen: tillsammans med kretsen i Borlänge skrev vi en debattartikel om nya översiktplanen, ”Stora ord och lite handling”. Publicerad i DT 2014-02-07:

<http://www.dt.se/opinion/stora-ord-och-lite-handling>

Insändare om valet: Efter valet skrev Anton Grenholm en insändare om att DT gav miljöfrågorna väldigt lite utrymme inför valet, trots att väljarna rankar miljöfrågorna högt. Publicerad 2014-09-12. En längre version av artikeln publicerades på kretsens webbsida:

<http://falun.naturskyddsforeningen.se/2014/09/13/dt-bevakning-av-miljodebatten-infor-valet-far-kritik/>

Debatt om tillväxtfrågan: Anton Grenholm skrev tillsammans med sin bror Simon en debattartikel som publicerades i SvD Brännpunkts nätupplaga med rubriken ”Minska samhällets beroende av tillväxt”. Artikeln delades på facebook ca 1200 ggr, och 46 personer tvittrade om den:

http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/minska-samhallets-beroende-av-tillvaxt_3965984.svd

Som ett svar på en text på DTs ledarsida skrev Anton Grenholm en debattartikel om hur svårigheterna med att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och växande miljöbelastning. Publicerad i DT 2014-10-13: <http://www.dt.se/tillvaxt-ar-en-andlig-tanke>

I samband med miljövänliga veckan blev ett par medlemmar intervjuade av P4 Dalarna när de stod på Hemköp City och informerade om ekologiska produkter samt bjöd på ekologiskt kaffe. En kortare artikel fanns även i en dagstidning samt en insändare i Dala Demokraten.

Engagemang i Länsförbund och Riksförening

Gunilla Roos har varit kretsens representant i länsförbundets styrelse under året som gått. Flera andra av kretsens medlemmar har också deltagit i det länsövergripande arbetet, t ex som aktiva deltagare i regionala nätverk och i länsförbundets valberedning.

På riksföreningens höstkonferens deltog tre representanter från Falun: Birgitta Johansson, Anton Grenholm och Eva Allhed. Temat var lärande för hållbar utveckling, under rubriken ”Rädd eller förberedd”. Vi fick se och höra många engagerade människor från skolans värld och viktiga frågor ställdes av de två moderatorerna, Svante Axelsson och Kitty Ehn. Hela programmet är inspelat kan ses på nätet.

Patric Engfeldt och Mattias Ahlstedt har gått diplomutbildningen.

Mattias Ahlstedt har varit på nationella träffar för skogs- och jordbruksnätverket.

Mattias Ahlstedt var med på länsstämman.

Styrelsedag

Den 11 maj ordnade styrelsen för andra gången en styrelsedag där arbetet för kretsen och styrelsens visioner diskuterades. Dagen leddes av Moa Asperö Lind från rikskansliet. Vi fick möjlighet att lära känna varandra bättre, prata om våra mål med styrelsearbetet och hur vi ska arbeta för att nå dem. Detta upplevdes av alla som välinvesterat tid för att styrelsearbetet ska kännas roligt, meningsfullt och effektivt. Styrelsen kommer att genomföra en liknande dag även i år.

Slutord

Det är länge sedan som kretsen upplevt ett så positivt år! Dessutom väntar många spännande saker som på miljöområdet under det kommande året, både i Falun, nationellt och globalt.

Kretsen har ökat sitt medlemsantal med över 350 fullbetalande medlemmar. Antalet aktiva är svårt att uppskatta, men det är lätt att engagera medlemmar för tillfälliga projekt och arrangemang, och det finns ett par mer varaktiga intressegrupper som håller på att hitta sin form, t ex skogsgruppen, handla miljövänligt och samhällsutvecklingsgruppen. Natursnokarna har utvecklats till en verksamhet som lockar många barnfamiljer, och nya ledare har rekryterats. Kretsen har genomfört arrangemang som på olika sätt visat exempel på miljömedveten konsumtion, och som fått uppmärksamhet i media. Kretsen har också visat att man vill vara en aktör i det politiska påverkansarbetet i kommunen. Vi har sett till att partierna fått ta ställning i viktiga miljöfrågor inför mandatperioden genom valenkät och en offentlig debatt.

På det lokala planer är förhoppningen att den nya partikonstellation som leder kommunen (s, c och mp) får upp farten ytterligare i miljöarbetet. I ryggen har man ett nytt miljöprogram som är

både ambitiöst och fokuserar på rätt områden, enligt kretsens bedömning. Vi kommer följa upp det arbetet, och de svar politikerna lämnat i valenkäten.

På det nationella planet blir det intressant att se vilken politik den nya regeringen förmår att driva. Särskilda förhoppningar har föreningen på en förändrad skogspolitik.

På det globala planet har ett stort arbete pågått i flera år inom FN:s ramar för att ta fram nya utvecklingsmål som ska ersätta Millenniemålen. De nya målen ska beslutas i september 2015, och kommer, som namnet Sustainable Development Goals antyder, att ha ett betydligt större fokus på hållbar utveckling än de tidigare målen. I december 2015 ska världens ledare samlas i Paris för att försöka enas om ett klimatavtal som ger världen en chans att undvika en global uppvärmning som överskrider två grader.

Det finns all anledning till optimism – och det har sällan funnits bättre chanser att få vara med och bidra till positiva vägval för den som vill engagera sig i Naturskyddsföreningen!

Falun, februari 2015

Eva Allhed

Anton Grenholm

Eva Bååth-Holmqvist

Birgitta Johansson

Emma Ericson

Siw Johansson

Patric Engfeldt

Christine Riedwyl